

Ankerpunten/leidende principes 2020 en 2021

Het COVID-19 crisis is van grote invloed op de premiestelling en inzet van reserves. Gezien de huidige onzekerheden over de hoogte van de kosten van het COVID-19 virus is het effect op de premie en reserves tot nu toe niet exact te bepalen. Zorgverzekeraars hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid om de premiestijging als gevolg van Corona zoveel mogelijk op te vangen door hun reserves aan te spreken. Het zou maatschappelijk niet uitlegbaar zijn als de premie voor de burger stijgt, terwijl reserves van zorgverzekeraars niet of nauwelijks afnemen.

Met de invulling van onderstaande ankerpunten wordt getracht te sturen op een gelijke verdeling van (extra) coronakosten onder de verzekeraars, waardoor het doel 'de premie in 2021 stijgt vooral als gevolg van autonome groei' haalbaar is.

Verschillende instrumenten kunnen hiervoor worden ingezet, zowel in 2020 als 2021. In de bijlage zijn deze instrumenten en eventuele uitkomsten opgenomen.

Ankerpunten 2020

- 1) **Ingelegde premie 2020 wordt gebruikt voor reguliere zorg, rekening houdend met uitval en inhaalzorg, voor het IAB effect en aanpassing lonen en prijzen 2020**
- 2)
- 3) **Overheid en verzekeraars financieren gezamenlijk extra kosten van de corona zorg (2020)**
 - De overheid neemt enkele vastgestelde kosten voor zijn rekening en financiert deze vanuit de begroting.
 - Verzekeraars financieren extra coronakosten vanuit de reserves.

Ankerpunten 2021

- 4) **Extra kosten van tweede golf komen gedeeltelijk voor rekening overheid**
 - Om een risico-opslag in de premie, voor een eventuele tweede golf, te voorkomen kunnen er afspraken gemaakt worden tussen de overheid en verzekeraars. Er zijn verschillende instrumenten die de overheid kan inzetten om de risico-opslag te minimaliseren.
 - Met deze instrumenten kan de overheid garanderen dat de verzekeraars financieel verantwoordelijk zijn tot een bepaald bedrag. De kosten boven dit bedrag komen voor rekening van de overheid.
 - Dit verschaft verzekeraars meer comfort bij het bepalen van de aan te houden reserves.
 -
- 5) **Ongelijkheid tussen verzekeraars wordt zoveel als mogelijk vermeden**
 - Dit kunnen verzekeraars zelf faciliteren door onderlinge pooling in zowel 2020 als 2021.
 - De overheid kan grote verschillen voorkomen door het gebruik van ex-post maatregelen, zoals een bandbreedteregeling.
 -
- 6) **We nemen de tijd om te herstellen van de extra kosten**
 - Verzekeraars beschikken over overreserves. Die kunnen worden afgebouwd ter dekking van de coronakosten.
 - Door corona zakken verzekeraars tijdelijk onder hun beoogde (interne) reserveniveau. Verzekeraars zorgen voor een geleidelijke opbouw naar het beoogde niveau.

- De kosten hoeven niet direct (binnen een tot drie jaren) opgevangen te worden.
- Dit moet grote schommelingen in de premie voorkomen.

Uiteindelijke doel

7) Premie in 2021 stijgt vooral als gevolg van autonome groei

- Jaarlijks stijgt de premie als gevolg van hogere lonen en demografie.
- Deze reguliere stijging van de premies is voor rekening van de burger en werkgevers.
- Door middel van inzet van instrumenten vanuit de overheid en de reserves van door verzekeraars wordt een premiestijging als gevolg van Corona zo veel mogelijk voorkomen.

Bijlage: inzet instrumenten om ankerpunten te realiseren

Instrumenten en effect op bereiken van het beoogde doel

	Instrument	Effect op de premie	Financieel
VWS	a) Dekken van kosten uit de begroting	Dempend effect door verminderen financieel risico ZVZ	1,5 mld.
	b) Vormgeving catastroferegeling	Bij gebruik catastroferegeling kunnen kosten ten laste van het ZV-fonds komen.	1 – 5 mld.
	c) Ex-post maatregelen	Verlagen het financieel risico voor verzekeraars en voorkomen een risico-opslag op de premie	PM
ZVZ	d) Catastroferegeling	Eerste 4% zijn voor rekening van de verzekeraars. Daartegenover staan lagere kosten door oa zorg-uitval	Max. 1 mld.
	e) Onderling poolen 2020/21	Verkleint onderlinge verschillen en vergroot gelijke speelveld	PM
	f) Inzet reserves	Dempt premiestijging	300 mln. – 1,5 mld.

VWS

- a) Dekken coronakosten uit begroting
- De overheid dekt de extra kosten, die gemaakt zijn voor het bestrijden van de pandemie, zoals de inkoop van mondkapjes en beademingsapparatuur, uit de begroting. Dit is in totaal 1,2 miljard.
 - Effect op premie: aangezien de overheid deze kosten dekt uit de begroting, komen deze niet meer voor rekening van de verzekeraars. Dit dempt het financieel risico voor de verzekeraars. Omdat de overheid deze kosten dekt uit de begroting hebben zij geen (directe)verhoging van de premie tot gevolg.
- b) Via de vormgeving van de catastrofe regeling.
- Als de kosten meer dan 4% bevatten¹ dan worden de extra kosten vanuit het zorgverzekeringsfonds betaald (circa boven 1 miljard en kan oplopen tot 5,1 miljard)
 - Deze kosten kunnen leiden tot een tekort in het fonds. Een tekort dient in het daaropvolgende jaar weggewerkt te worden. Dit gebeurt voor de helft via een hogere IAB en voor de helft via hogere nominale premies.
 - De catastroferegeling geldt voor zowel 2020 als 2021. Voor beide jaren geldt dat als de catastrofekosten in totaal boven de 4% drempel² uitkomen voor rekening van de overheid zijn.
 - Indien verzekeraars besluiten geen gebruik te maken van de catastroferegeling zijn alle coronakosten per definitie voor de rekening van de verzekeraars, ook als de kosten boven de 4% uitkomen.
 - Effect op premie: de catastroferegeling kan een premie verhogend effect hebben op het moment dat verzekeraars gebruik maken van de regeling, de kosten oplopen tot boven 4% en er een tekort in het fonds optreedt. Dit tekort

¹ De hoogte van de extra bijdrage, op basis van de catastroferegeling, is afhankelijk van het percentage van de coronaschadelast. Een coronaschadelast van 4% - 20% wordt gedekt vanuit het zorgverzekeringsfonds. Een schadelast onder 4% of boven de 20% is voor rekening van de verzekeraar.

² 4% van de ex-ante bijdrage 2020

moet binnen een jaar worden weggewerkt via een hogere IAB. De kosten die voor rekening van de verzekeraar komen hebben een verhogend effect op de nominale premie.

c) Ex-post maatregelen

- Bandbreedte regeling: Grote verschillen tussen verzekeraars in 2021 worden via bandbreedte regeling voorkomen. Doordat een deel van het resultaat boven een bepaalde drempel wordt nagecalculeerd.
- Macrona calculatie: Bij toepassing van macrona calculatie wordt achteraf het in totaal uit te keren bedrag aangepast aan de feitelijke gerealiseerde kosten van alle zorgverzekeraars gezamenlijk. Bij een overschrijding wordt de vereveningsbijdrage proportioneel aangepast.
- Inhaalzorg 2021 zit in het MPB.
- Met verzekeraars kunnen afspraken worden gemaakt over de verdeling van de kosten in het geval van een tweede golf. Zo kan er worden afgesproken dat de overheid het risico voor verzekeraars, bij een tweede golf, beperkt tot een bepaald bedrag. Dit bedrag moet nader bepaald worden.
- Effect op premie: afspraken over het inzetten van ex-post maatregelen en over de verdeling van de kosten bij een eventuele tweede golf voorkomt een risico opslag op de premie voor 2021 (wat de hoogte van de premie kan dempen).

Verzekeraars

d) Catastroferegeling

- De verzekeraars betalen mee aan de extra kosten voor de coronazorg, doordat de eerste **4%** van de catastrofekosten voor rekening van de zorgverzekeraar komen. Dit is in totaal maximaal 1 miljard.
- Uit de eerste voorlopige cijfers voor 2020 blijkt dat de catastrofekosten voor de verzekeraars zullen wegvallen tegen de lagere kosten voor uitval- en inhaalzorg en de meevallers op de continuïteitsbijdrage (die minder hoog uitvalt dan eerder verwacht). De kosten worden geschat op 500 miljoen.
- Verzekeraars kunnen zelf bepalen of zij een beroep doen op de catastroferegeling. Indien zijn besluiten af te zien van de catastroferegeling komen alle extra kosten voor de rekening van de verzekeraars.
- Effect op premie: het effect op de premie is afhankelijk van de hoogte van de extra coronakosten en de lagere kosten voor de uitval- en inhaalzorg en de meevallers op de continuïteitsbijdrage. Bijvoorbeeld: 500 miljoen aan extra kosten voor verzekeraars vertaalt zich (1 op 1) in een premiestijging van circa 16 euro.

e) Onderling poolen voor 2020 en 2021

- Verzekeraars werken zelf aan onderlinge pooling om te grote uitlagen te voorkomen (zowel in 2020 als in 2021).
- Met het poolen van verschillende kosten kunnen de verzekeraars grote verschillen in coronalasten onderling evenrediger verdelen. De invloed van de COVID-19 crisis op het gelijke speelveld en onderlinge concurrentie tussen verzekeraars wordt zo geminimaliseerd.
- Verzekeraars kunnen verschillende kosten, als gevolg van de COVID-19 crisis, onderling poolen.
 - o De extra meerkosten corona 2020;
 - o De extra coronakosten 2021;

- De scheve verdeling van uitval en inhaal wordt wellicht door verzekeraars gepoold in hun 'sluitstuk'.
 - Effect op premie: Het onderling poolen van verschillende kosten zorgt ervoor dat de kosten gelijkmatiger verdeeld worden, waardoor er uit gegaan kan worden van een gemiddelde premiestijging over alle verzekeraars.
- f) Inzet reserves:
- In de huidige premieraming wordt gewerkt met de technische veronderstelling dat de inzet van reserves in lijn is met voorgaande jaren. Dit komt overeen met de inschatting dat verzekeraars 300 miljoen inzetten uit de reserves om een premiestijging te dempen.
 - Op het moment dat coronakosten voor verzekeraars per saldo boven nul uitkomen, zal er meer uit de reserves ingezet moeten worden om een (forse) premiestijging te voorkomen. In tabel 1 is de reserve inzet voor enkele scenario's opgenomen.
 - Indien verzekeraars uiteindelijk per saldo op geen extra coronakosten uitkomen moeten reserves alsnog worden afgebouwd; de eerder genoemde veronderstelling vóór Corona, dat de afbouw reserves in lijn is met de inzet van voorgaande jaren wordt hierin aangehouden.
 - Effect op premie: de inzet van reserves is noodzakelijk om (forse) premiestijgingen te voorkomen. Tot welke hoogte de reserves ingezet worden is afhankelijk van de hoogte van de extra coronakosten. Indien de kosten per saldo op nul uitkomen wordt een inzet van 300 mln. Aangehouden (premie dempend effect van 9 euro). Indien de kosten per saldo hoger uitkomen kunnen verzekeraars macro 1,5 mld. inzetten om de premie te dempen (zie tabel 1).

Verschillende afslagen die betrokken partijen kunnen maken binnen de eerder genoemde ankerpunten

Deze afslagen zijn van invloed op inzetbaarheid van bovenstaande instrumenten, hoogte van de premie en inzet reserves.

VWS

Hoogte rekenpremie en inzet reserves:

- De rekenpremie geeft de inschatting van de ruimte voor inzet reserves van VWS weer en dit levert publicitaire druk op de werkelijke inzet door verzekeraars.
- Daarentegen kan het ook zo zijn dat verzekeraars minder reserves inzetten (vrij om dit zelf te bepalen) waardoor de premie hoger uitvalt dan de rekenpremie van VWS.
- NB. VWS moet ook zijn rekenpremie vaststellen op minder info dan verzekeraars hebben als zij eigen premie vaststellen.

Risicoverevening, ex-post maatregelen kunnen wel of niet worden ingezet:

- Indien er afspraken worden gemaakt over de verdeling van de coronakosten bij een eventuele tweede golf en er geen ex-post maatregelen worden

ingezet, is de kans groot dat verzekeraars een risico-opslag in de premie opnemen. De premie wordt hierdoor hoger.

Verzekeraars

Het poolen voor 2020 en 2021 lukt de verzekeraars wel of niet:

- Het poolen vermindert de verschillen tussen verzekeraars en zorgt voor een gelijke verdeling van de extra kosten.
- Indien het poolen niet lukt zijn de extra kosten scheef verdeel over de verzekeraars. De verzekeraars met de hoogste kosten hebben een grotere inzet van reserves nodig of stellen de premie hoger vast, wat de onderlinge concurrentiepositie vermindert.

Risico-opslagen worden wel of niet in de premie verwerkt:

- Afhankelijk van afspraken met VWS over het verdelen van de kosten bij een eventuele tweede golf (zie boven).

Verzekeraars besluiten wel of niet gebruik te maken van de catastrofereregeling/
verzekeraars besluiten wel of niet gebruik te maken van de catastrofereregeling in een aangepaste vorm

Uiteindelijke doel premie in 2021 stijgt vooral als gevolg van autonome groei

Bandbreedte berekening premie 2021 basisbeeld + corona-effecten

	minimum	maximum
Basisbeeld vóór Corona	62	62
Laagere lonen en prijzen	-21	-21
IAB-tegenvaller	8	8
IAB-tegenvaller netto	-5	10
Aanpassing lonen/prijzen MEV	-5	10
Basisbeeld actueel	39	69
Corona-effecten:		
Zorguitval inhaalzorg 2020	-30	10
Inhaalzorg 2021	0	10
Extra kosten corona (CR)	17	50
IC-capaciteit	PM	PM
Subtotaal Corona-effecten	-13	70
Tussenstand incl. Corona-effecten	26	139
Inzet reserves Corona	- PM	- PM
Eindstand premieraming	€ 26 - PM	€ 139 - PM

*Basisbeeld vóór Corona is incl. inzet reserves 300 mln = 19 pp = 9 premie-effect

Uitgangspunt: premie stijgt als gevolg van autonome groei

	*Premiestijging agv Corona -13 en 70		Solvabiliteit micro \geq 100%	Solvabiliteit micro \geq 110%	Solvabiliteit micro \geq 120%
Basisraming premiedemping vóór Corona	9	9	9	9	9
Premiedemping Corona	-13	70	39	19	-1
Premie-effect totaal	-4	79	49	29	9
Benodigde reserves pp 2021	-7	159	97	57	17
Macro inzet (in mln)	-111	2.515	1.542	910	277
Solvabiliteitseffect per concern:					
ONVZ	126%	85%	100%	110%	120%
DSW	132%	90%	106%	116%	126%
VGZ	145%	106%	121%	130%	139%
ASR	146%	94%	113%	126%	138%
Menzis	147%	107%	121%	131%	141%
Zilveren Kruis	148%	106%	122%	132%	142%
CZ	155%	118%	132%	141%	150%
Eno	157%	106%	125%	137%	149%
Z&Z	169%	134%	147%	156%	164%
Macro solvabiliteit	148%	108%	123%	133%	142%